

Asia: VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi - Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Datan saatavuus, laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri ovat kriittisiä myös julkishallinnon näkökulmasta. Julkishallinto tarvitsee yhteistyön mahdollistavan, pilviteknologiaan perustuvan, datakeskeisen ICT-palveluinfrastruktuurin, jossa datan saatavuus on mahdollistettu hallinnonalojen välillä. Tämä asiakokonaisuus tulee esille myös kohdassa julkinen hallinto ja palvelut.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Julkishallinnon ICT-palveluinfrastruktuurin datakeskeisen kehittäminen tulisi näkyä yhtenä avaintuloksena infrastruktuurin kehittämisessä. Erityisesti yhteiskunnan turvallisuuden takaamisen näkökulmasta tämä on kriittinen suorituskyky. Tämä asiakokonaisuus tulee esille myös kohdassa julkinen hallinto ja palvelut.

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävät.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonluonti etenee yrityksissä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranee uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Yhteiskunnan digitaalisen kokonaisturvallisuuden mahdollistaminen tulisi nostaa yhdeksi avaintulokseksi. Kokonaisturvallisuuden digitalisaatio, turvallisuusviranomaisten digitaalisen yhteistyökyyvyn turvaaminen ja maanpuolustuksen tukeminen kaikilla yhteiskunnan voimavaroilla tulee mahdollistaa myös digitaalisesti.

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Yhteiskunnan kokonaisturvallisuus edellyttää datakeskeistä tietovirtojen välityskykyä ja datan fuusiointikykyä yhteiskunnan edellyttämän yhteistyön takaamiseksi kaikissa turvallisuustilanteissa. Tietovirtoja pitää pystyä integroimaan kaikilta yhteiskunnan osa-alueilta, julkishallinnon eri aloilta sekä myös siviiliyhteiskunnan toimijoilta. Mm huoltovarmuuden turvaaminen on kriittistä kokonaisturvallisuuden kannalta. Puolustusvoimat nojaa monella maanpuolustuksen osa-alueella siviiliyhteiskunnan suorituskykyyn (esim terveydenhuolto). Näin ollen on erittäin merkityksellistä, että myös maanpuolustus on huomioitu yhteiskunnan digitalisaation kehittämisessä.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Kohdassa kaksi on hyvin huomioitu digitaalisten julkisten palveluiden toiminta kaikissa turvallisuustilanteissa. Se mikä tästä puuttuu on yksityisten toimijoiden digitaalisten palveluiden ja datan integraatio julkishallinnon digitaalisiin palveluihin. Tämä integraatio on merkityksellinen maanpuolustuksen näkökulmasta (kokonaisturvallisuus/maanpuolustus ja huoltovarmuus). Kuvattu dataintegraatio edellyttää yhteiskunnallisen datahallintamallin ja käsitelmän määrittelyä, jotta eri siviiliyhteiskunnan toimijoiden data kyetään yhteensovittamaan viranomaisten järjestelmiin hyödynnettäväksi.

Digitaalinen kokonaisturvallisuus on kriittinen yhteiskunnallisesti kehitettävä toiminto. Suomen turvallisuus nojaa kokonaisturvallisuuden malliin ja mikäli emme kykene digitalisoimaan tätä toimintaa osana yhteiskunnan muuta digitalisaatiota, koko kokonaisturvallisuuden mallin toimivuus asettuu uhanalaiseksi. Digitaalinen kokonaisturvallisuus edellyttää datakeskeisyys edellä rakentuvia pilviteknologiaan perustuvia ICT-palveluita, niin julkishallinnossa ja -palveluissa kuin myös huoltovarmuuskriittisillä siviiliyhteiskunnan osa-alueilla.

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tässä tulisi huomioida pilviteknologia ja ICT-palveluiden pilvisiirtymä. Tämä vaikuttaa tulevaisuudessa ICT-palvelutuotannon toteutustapoihin ja palveluiden joustavuuteen. Datakeskeisyyden korostaminen on tärkeää. Hallinnonalojen yhteisten datavarantojen luominen, dataintegraatiot ja näiden mahdollistama poikkihallinnollinen kokonaistilanneymmärryksen luominen on elinehto toimivan ja tehokkaan hallinnon järjestämiseksi.

Esimerkkinä tästä voi mainita esimerkiksi vihamielisen hybridi vaikuttamisen tunnistamisen. Ilman eri yhteiskunnan osa-alueiden tilan tietojen fuusiota ei voida koota kattavaa käsitystä yhteiskuntaan kohdistuvasta vihamielisestä vaikuttamisesta. Kokonaisvaltaisella digitalisaatiolla mahdollistetaan kattavan tilanneymmärryksen syntyminen ja luodaan edellytykset tehokkaille vastatoimille.

Nykyiset digitaaliset järjestelmät ovat datan näkökulmasta tarkasteltuna järjestelmäkeskeisiä. Kaikilla lukuisilla valtionhallinnon käyttämällä digitaalisen tiedon käsittelyn järjestelmillä on omanlainen datamalli ja tietorakenteet. Nämä eivät ole lähtökohtaisesti eri järjestelmien ja hallinnonalojen välillä yhteensopivia. Näin ollen eri järjestelmien dataa ei voida hyödyntää kyseisten järjestelmien ulkopuolella. Näin data jää järjestelmien sisäiseksi ja datan fuusiointi ja välitys järjestelmien välillä ei ole mahdollista. Uudessa datakeskeisessä arkkitehtuurissa datarakenteet tulee yhtenäistää koko yhteiskunnan tasolla, jotta mahdollistetaan koko yhteiskunnan datan hyödyntäminen lukuisissa eri hallinnonalojen käyttötapauksissa. Yhtenäinen data on edellytys tehokkaalle tekoälysovellusten hyödyntämiselle.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Yhtenäisen datan merkitys on kriittinen avaintulos tavoitteen kolme saavuttamiselle. Tämä edellyttää yhtenäistettyä julkishallinnon pilviteknologiasiirtymää ja datahallinnan sekä -rakenteiden määrittelyä.

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalissaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Puuttuuko digikompassin tavoitteista ja avaintuloksista yleisesti jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai pois-priorisoida?

-

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

-

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

-

Toimintaympäristön kuvaus

Geopoliittinen ja taloudellinen toimintaympäristö

-

Turvallisuus ja resilienssi

-

Kriittiset teknologiat ja innovaatiot

-

Hyvinvointi ja yhteiskunnalliset muutokset

-

Digitalisaation ja datatalouden sääntely

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Uudet teemat

Tekoäly

-

Turvallisuus

-

Hyvinvointi

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

-

Muut kommentit

Mikäli kommentti ei sovellu lomakkeen muihin asiakohtiin, voit jättää sen tähän.

-

Nikkilä Jukka
PE/Puolustusvoimat - Pääesikunnan johtamisjärjestelmäosasto